

The background of the cover is a painting in a soft, painterly style. It depicts a winter scene in a village. In the foreground, a woman in a dark, long coat and a hood stands on the left, holding a small, glowing object. Next to her, a child in a dark coat and a hood with a yellow trim also holds a glowing object. In the background, other figures are visible, including a person in a white headscarf on the left and another person in a dark coat on the right. The street is covered in snow, and there are bare trees and buildings in the background. The overall mood is quiet and somewhat somber, with a touch of warmth from the glowing objects.

Збирка
ИСТИНИТИХ
прича

Отъишете

Књига 2

Оїњишѣ

(књига 2)

*Ризница истиниѣх ѣрича
са оїњишѣх народне
ѣобожности 20. века*

Пироѣ, 2016.

Са благословом
Епископа рашко-призренског Теодосија,
администратора Епархије нишке

Објављује:
Манастир светог Димитрија, Дивљана

Одговорни уредник:
протосинђел Серафим Живковић

Приредио:
Жељко Перовић

+ + +

Приче су одабирани из старих богомољачких часописа:
„Хришћанска Заједница“, „Мисионар“, „Покајни народ“,
„Писмо“, „Православни мисионар“, итд... Коришћена
су и Сабрана дела светог владике Николаја.

Илустрација на корици:
Кириак Костанди „Страстной четверг на Севере“, 1904. г.
(Обичај преношења иламена свеће на Велики четвртак
из храма у своје породичне домове)

Светозар

Године 1910, био сам старешина манастира Љубостиње код Трстеника. Дужност манастирског шумара вршио је Светозар Павловић из Ђакова. Био је послушан, вредан, поштен и савестан у великој мери – врлине које много красе једног човека из народа. Извесним појединцима није ни мало годила таква ревност једног манастирског службеника, јер су они имали једну другу ревност, да пропасте манастирска добра. Неколико њих из села Прњавора склопе заверу да убију и мене као старешину, и Светозара као чувара.

Једне тамне ноћи чујемо ми, неко сече дрва у шуми преко реке. Пита мене Светозар да ли да иде да види ко сече и краде манастирску шуму. Ја му никако нисам дозволио, наводећи да нас то неко мами у помрчину да нас поубија. Како се Светозар решио и без моје дозволе да оде у наручје тако очевидне опасности, и сад се чудим.

Кад је стигао код места где је била сеча, дотични је крадљивац одмах утекао. Светозар не могадне да се врати путем којим је дошао, јер је била врлет уз коју је он пузао, него окрене страном, па

после низ реку Љубостињу. Па тако наиђе на заседу. Зликовци га ударе коцем, и како је пао на земљу, они га удаве. Па онда оду кући, и све кажу своме оцу који их је на то зло и наговорио.

Те ноћи, кад сам видео да Светозара нема у манастиру, закључио сам да се преварио и отишао зликовцима у руке. Чекао сам да јурну на врата, и мени живот одузму. Такав и толики страх никад у животу нисам претрпео.

Изјутра долази човек и јавља ми како је Светозара видео убијеног и баченог у јендек. Одмах јавим среском начелнику у Трстеник, и доктору Неду Нешковићу. На саслушању пријавим имена људи на које сумњам за извршени злочин. Они се позову и све признаду код власти; па буду осуђени на робију.

Помишљајући да неко може из мржње оскрнавити гроб Светозарев, ако се сахрани у сеоско гробље, учиним све што треба те га сахраним у трстеничком гробљу. Кад му је дават 40 – то дневни парастос, ја сам му подигао на гробу дрвен крст од три метра, који је народ украсио са више од сто марамица и пешкира. Но преконоћ, замислите, шта други зликовци ураде! Изваде дрвени велики крст и поставе на врх гвоздене ћуприје код Трстеника. Чудио сам се немилости људској која не може да се смилује ни на мртвог човека.

За време пропасти Србије, један полупијан војник, бивши кафеџија из Трстеника, сретне ме у

грчкој вароши Водену и запита: „Бога ти, Викторе, сазнаде ли, ко онај крст барјак донесе на гвоздени мост?“ – „Не знам, брате рођени, а Богу сам се молио да онога човека опамети, па ко био да био.“ – „Ти не би веровао, али веруј, ја сам оно учинио.“ – „Па зар си ти, Стојане, то могао учинити твоме Виктору, који те и поштовао помагао колико је могао.“ – „Ја и нико други. Ђаво ме наговори и ја га послушах.“ – „Нек ти је Богом просто, и нека ти се не збуде оно што си од Бога заслужио.“

Убице Светозареве буду ослобођени за време рата и упућени у своје команде. Али Бог је довршио казну коју су људи само започели. Огњишта злочинаца готово су погашена, и фамилија готово затрвена. Код њих више не може да се види ни добра ни зла, нити су способни да живе. Губе се као јесење лишће са дрвета.

Крагујевац
Архимандрит Виктор, 1936.